

Hulpblad voor de leerkracht

Voorbeeldvragen voor het gesprek over vriendschap

Maak vooraf een keuze uit onderstaande vragen:

- Wat is vriendschap?
- Wat betekent vriendschap voor jou?
- Wat doe je met je vrienden?
- Wanneer is iemand een goede vriend voor jou?
- Wanneer weet je dat je iemands vriend bent?
- Zijn er mensen met wie je nooit bevriend zult raken?
- Hoe kan iemand jouw vriend worden / zijn / blijven?

- Hoe zou het zijn als vriendschap niet bestond?
- Hoe zou het zijn als iedereen een vriend was van iedereen?
- Hoe zou het zijn als je honderd vrienden had?
- Kan iemand uit je familie een vriend zijn?

- Kan een dier jouw vriend zijn?
- Waarom zijn sommige dieren voor sommige mensen zulke goede vrienden?

- Waarom ben jij (g)een goede vriend voor je vrienden?
- Waarom blijven vrienden die elkaar pijn doen vaak toch vrienden?
- Waarom kan een vriend jou veel meer pijn doen dan zomaar iemand?
- Wat zijn redenen om te stoppen met een vriendschap? Hoe stop je een vriendschap? Zou je ook met een vriendschap stoppen als je daarna helemaal geen vrienden meer hebt?

- Welke belangrijke verschillen en overeenkomsten zijn er tussen jou en je beste vriend?
- Welke verschillen zijn er tussen een vriend en een kennis?
- Welke verschillen zijn er tussen een goede vriend en een iets minder goede vriend?
- Welke verschillen en overeenkomsten zijn er tussen vriendschap en verliefdheid?
- Welke verschillen tussen jou en je beste vriend(en) zijn juist zo leuk? Welke niet?

- Wat heeft jaloezie met vriendschap te maken?
- Wat heeft 'jezelf zijn' met vriendschap te maken?
- Wat heeft het uiterlijk van iemand of leeftijd met vriendschap te maken?
- Wat heeft toeval of het lot met vriendschap te maken?
- Wat heeft eerlijkheid of betrouwbaarheid met vriendschap te maken?
- Wat heeft geluk met vriendschap te maken?
- Wat heeft liefde met vriendschap te maken?
- Wat heeft je karakter met vriendschap te maken?
- Wat hebben hobby's, interesses, ambities, talenten met vriendschap te maken?
- Wat hebben waarden en normen met vriendschap te maken?
-
-
-
-
-

Doorvragen

Filosoferen is meer dan het inventariseren van verschillende antwoorden. Stimuleer de kinderen om verder te denken dan het eerste spontane antwoord. Dat doet u door te vragen naar beweegredenen, onderliggende denkpaden, vooronderstellingen, aannames en andere gedachten:

- Is dat zo?
- Hoe weet je dat zo zeker?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Hoezo dan?
- Hoe kan dat nou?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Stel nou dat het anders zit...
- Is iedereen het daarmee eens?
- Bestaat daar een regel voor?
- Geldt dat voor alles?